ANUL XCVI SIBIU, 28 Noemvrie 1948 Preţul unui ex. Lei 12.— Nr 34—36

BIBLIOTECA CENTRALA A ARHIDIECEZEI SIBIU

REPUBLICA POPULARA ROMANA RPR POSTA LEU 1

Telegraful Roman

Onor. Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Organul oficial al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

Abonamentul
pentru parohii cl. I Lei 800; cl. II Lei 600; cl. III Lei 500. Particulari Lei 500 Autorităţi şi străinătate Lei 1000. De sprijin Lei 1500. Pentru America 10 Dolari.

Articolele şi corespondenţa
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 12 Lei pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

Abonamentele şi inserţiunile
se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 35.

Regimul cultelor religioase în U. R. S. S.

— Conferinţa d-lui Prof. univ. Stanciu Stoian, ministrul cultelor —

Ministerul Cultelor are norocul, în sfârşit, să aibă în fruntea sa omul care îi trebuia. Era o vreme când acest minister, anexă neglijată a ministerului învăţământului, era condus dela distanţă de câte un ministru care n'avea comun cu viaţa satelor noastre decât niscaiva moşii de exploatat sau ceva interese bancare, iar în ce priveşte interesele superioare ale Bisericii „dominante" în Statul român, acestea erau masacrate în interesul combinaţiilor internaţionale cu Vaticanul sau de dragul aranjamentelor politice interne.

Astăzi ministerul cultelor are în fruntea sa un om ieşit direct din poporul muncitor dela sate şi ajuns în funcţii înalte sociale prin merite personale. Un om deci care cunoaşte viaţa de trudă şi credinţă a satelor noastre şi a colaborat, ca simplu învăţător, cu preoţimea la ridicarea materială şi morală a satelor. Iar acum, de când stă la conducerea ministerului cultelor, s'a identificat, ca nimeni altul, cu marile interese ale Bisericii, vădind o adevărată pasiune pentru deslegarea fericită a celor mai grele probleme de organizare bisericească.

Impresia aceasta ni s'a întipărit adânc mai ales cu prilejul unei conferinţe pe care dl prof. Stanciu Stoian a ţinut-o în ziua de 17 Noemvrie 1948, în cadrul organizaţiei ARLUS, în marea şi frumoasa sală de festivităţi a Băncii Naţionale Române din Bucureşti.

Conferinţa era intitulată „Regimul cultelor religioase în U. R. S. S" Timp de o oră şi jumătate, fără nici o notiţă, dl prof. Stanciu Stoian a ţinut una dintre cele mai documentate şi interesante prelegeri universitare pe care am ascultat-o vreodată.

Aşteptând publicarea acestei conferinţe — pentrucă trebue tipărită — ne îngăduim să redăm, pe scurt, conţinutul ei bogat.

•

Subiectul acestei conferinţe, a spus d. ministru Stanciu Stoian, interesează foarte mult pe reprezentanţii cultelor. Este însă un subiect care n'a fost totdeauna bine explicat. Ba dimpotrivă, asupra acestui domeniu — al regimului cultelor religioase în U. R. S. S. — s'a ţinut de către răuvoitorii regimului sovietic să se creeze o anumită atmosferă, să se folosească şi acest prilej pentru lupta dusă împotriva Uniunii Sovietice.

Două lucruri trebue să le avem în vedere când vorbim despre un regim de culte:

1) Concepţia despre credinţă.

2) Atitudinea faţă de credinţă.

Sub acest îndoit raport, a spus dl prof. Stanciu Stoian, aş îndrăzni să afirm că este o foarte mare asemănare între concepţia marxistă şi ceea ce crede poporul, fără să putem vorbi totuşi despre o identitate.

Astfel poporul, prin proverbele sale, ca de pildă: „Teama de Dumnezeu este începutul înţelepciunii", îşi sintetizează credinţa sa în temerea de Dumnezeu, în teama de nemărginit. Acelaşi lucru îl face şi marxismul când pune esenţa religiei în teama de necunoscut. Iar când se spune că în concepţia marxistă religia este „opiumul poporului", duşmanii marxismului trunchiază în chip rău intenţionat un citat mai larg din Karl Marx, care, luat în întregul său, sună cu totul altfel şi e plin de adâncă simţire umană, pentrucă face din religie o hrană spirituală a poporului desamăgit de vitregiile vieţii pe care o duce.

D. Profesor STANCIU STOIAN
Ministrul Cultelor

Religia însă mai este şi altceva decât temere. Ea este şi iubire. „Dumnezeu este iubire", se spune în Noul Testament. Credinţa găseşte în iubire un leac pentru relele sociale. Marxismul propovedueşte lupta pentru realizarea dreptăţii. Totuşi nici credinţa nu este tot una cu pasivitatea. Credinţa se vădeşte şi se valorifică prin fapte. „Credinţa fără fapte este moartă". „Dumnezeu ajută cui se scoală mai de dimineaţă", spune un proverb rusesc.

Fără să fie deci o identitate între marxism şi credinţă, există totuşi între ele puncte de contact, asemănări care se accentuiază foarte mult când e vorba de laturea morală, atât marxismul cât şi credinţa vizând înfrângerea egoismului şi combătând deviera spre interese particulare.

Acestea cu privire la concepţia despre credinţă. Cu privire la atitudinea faţă de credinţă, d. prof. Stanciu Stoian observă de asemenea o apropiere între concepţia marxistă şi comportarea generală a poporului.

Poporul a fost totdeauna tolerant. Iniţiativa atitudinilor huliganice n'a pornit niciodată dela popor, ci dela profitorii situaţiilor turburi şi incordate între popoare.

Aceeaşi atitudine de toleranţă o adoptat-o şi marxismul. Când Lenin spunea că religia este „afacere privată", înţelegea ca să nu se aducă vreo ofensă celor care împărtăşesc anumite credinţe religioase, din pricina acestor credinţe. Când el afirma: „Noi suntem pentru libertate. Social-democraţia n'a persecutat şi nu va persecuta pe nimeni", nu era o *captatio benevolentiae*. Incă din 1913 se spunea într'o rezoluţie că „trebue să se lichideze cu lupta împotriva prejudecăţilor religioase pe cale administrativă". Ceea ce vădeşte o atitudine permanentă, nu de circumstanţă.

Asemănarea aceasta între atitudinea poporului şi socialism cu privire la credinţele religioase izvorăşte din aceeaşi atitudine umanitară.

După această introducere, d. ministru Stanciu Stoian intră în subiectul însuşi al conferinţei: «*Regimul cultelor religioase în U. R. S. S.*». Face mai întâi o lungă şi foarte documentată privire istorică asupra cultelor religioase din U. R. S. S., începând dela religiile naturaliste ale strămoşilor şi până la diferitele culte din ziua de astăzi. Asupra acestei părţi a conferintei — adevărată prelegere de istoria comparată a religiunilor — cu regret, nu ne putem extinde aici.

Amintim numai că Statul ţarist era un Stat polinaţional şi policonfesional, cultele religioase fiind, înainte de 1917, sub regimul unei legi a cultelor din 1905. Pentru ca să se poată trece dela un cult la altul, trebuia să se obţină o încuviinţare. Cultul ortodox, majoritar, după o epocă de înflorire, ajunge în preajma revoluţiei într'o stare de descompunere, aşa cum reiese şi din romanul lui Arţibaşev. Un aventurier ca Rasputin pune stăpânire până şi pe casa ţarului.

Cultul catolic n'a făcut mari progrese în Rusia, poporul socotind că a fi papistaş înseamnă a fi necredincios. Protestantismul a avut de asemenea o situaţie modestă. Pe lângă cultul mohamedan şi cel mozaic mai sunt încă şi astăzi în U. R. S. S. pe alocurea resturi de religii naturaliste, şamanism etc.

In 1917, schimbarea de regim vine cu o concepţie de toleranţă religioasă, care face să răsufle uşurate cultele religioase oprimate. In schimb unii dintre reprezentanţii cultelor favorizate de vechiul regim au avut de suferit din pricina atitudinii lor reacţionare In special vârfurile clerului, ierarhia superioară nu se puteau adapta, tânjind după vechiul regim. In perioada războiului civil, 1917—1922, vârfurile duşmănoase ale clerului luptă chiar împotriva guvernului provizoriu al lui Kerenski şi dau sprijin armatelor străine care urmă-

(Continuare în pag. 2)

Comunicat

Decanatul Facultăţii de Teologie dela Institutul teologic universitar ortodox din Sibiu aduce la cunoştinţă studenţilor că **Luni, 29 Noemvrie 1948, încep cursurile.**

Prezenţa studenţilor este obligatorie pe ziua de Duminecă 28 Noemvrie 1948. Inscrierile pentru studenţii noui se fac deodată cu începerea cursurilor. Facultatea are încă locuri libere, iar studenţii meritoşi primesc burse în bani.

Condiţiile amănunţite pentru întreţinerea în internatul Facultăţii s'au expediat prin poştă studenţilor înscrişi până la 23 Noemvrie 1948.

P. C. Părinţi Protopopi şi Preoţi sunt rugaţi să aducă la cunoştinţa celor interesaţi Comunicatul de mai sus.

Sibiu, 23 Noemvrie 1948.

DECANATUL

Pregătirea personalului deservent al cultelor religioase

— Decizia Ministerului Cultelor —

Ministerul Cultelor a dat o decizie, publicată în Monitorul Oficial Nr. 266 din 15 Noemvrie 1948, prin care se precizează structurarea învăţământului pentru pregătirea personalului deservent al cultelor religioase,

Potrivit acestei decizii, cultul ortodox are următoarele tipuri de şcoli: a) Pentru pregătirea cântăreţilor, 10 şcoli de cântăreţi bisericeşti, cu durata de studii de doi ani; b) Pentru pregătirea clerului monahal, 5 seminarii monahale şi anume: 3 pentru monahi şi 2 pentru monahii, cu durata de studii de 4 ani; c) Pentru pregătirea clerului: 3 institute teologice de grad universitar.

Sediile institutelor vor fi: unul la Bucureşti, cu o facultate de teologie la Bucureşti şi cu două centre de îndrumare a clerului la Bucureşti şi Iaşi; al doilea la Sibiu, cu o facultate de teologie în Sibiu şi cu două centre de îndrumare a clerului la Sibiu şi Arad; al treilea la Cluj, cu o facultate de teologie la Cluj şi un centru de îndrumare a clerului la Oradea.

Durata de studii pentru licenţă este de 4 ani, iar pentru doctorat de 3 ani.

Facultăţile pe teologie au câte 10 catedre, 2 conferinţe, trei lectorate, pentru limbile ebraică, elină şi latină, şi 4 asistenţe. Facultatea de teologie din Bucureşti, conferind şi titlul de doctor în teologie, are în plus trei catedre.

Centrele de îndrumare a clerului au fiecare 3 catedre şi 1 asistent.

Toate şcolile de învăţământ pentru pregătirea personalului cultelor vor funcţiona pe bază de regulamente, alcătuite de organele competente ale cultelor religioase respective.

Decizia aceasta a Ministerului Cultelor este întocmită cu multă grijă pentru pregătirea personalului deservent al cultelor şi pe temeiul principiului de perfectă egalitate de tratament faţă de toate cultele religioase.

Regimul cultelor religioase în U. R. S. S.

[Urmare din pag. 1]

reau distrugerea regimului sovietic. După instaurarea regimului sovietic, Biserica ortodoxă rusă revine în chip ostentativ la restaurarea patriarhiei, la 19 Ianuarie 1918. Sf. Sinod patriarhal îndemna pe credincioşi să nu adere la noul regim, considerând pe conducătorii acestuia ca „monştri ai rasei umane". Biserica dădea ajutor lui Denikin, Wranghel, Colceag şi alţi şefi de armate care luptau cu sprijin străin împotriva armatei bolşevice. Se organizau rugăciuni şi procesiuni împotriva regimului, folosindu-se până şi înşelăciunea cu anumite trupuri de ceară.

La 23 Ianuarie 1918 regimul publică decretul pentru noul regim al cultelor, care prevede despărţirea Bisericii de Stat şi laicizarea învăţământului, dar lasă cultelor libertate de organizare, cu respectarea intereselor superioare ale Statului şi a bunelor moravuri. Impotriva celor care luptă pentru dărâmarea regimului se exercită represalii, uneori foarte severe. Patriarhul Tihon este nevoit să se retragă. Alţi reprezentanţi ai Bisericii sunt judecaţi şi pedepsiţi.

Incepând din 1923, o parte din preoţime începe să se arate favorabilă regimului. Ia naştere aşa numita „Biserică renăscută", cu Petru Polianski, care declară că vrea să colaboreze cu regimul. Mai există însă clerici care se amestecă în comploturi pentru răsturnarea regimului.

Cu mitropolitul Serghie începe adevărata perioadă de clarificare. Constituţia stalinistă prevede prin art. 124 libertatea conştiinţei şi libertatea religioasă. Incetul cu încetul, lucrurile se clarifică atât de bine încât războiul, în 1941, găseşte Biserica alături de popor întru apărarea patriei. Mitropolitul Serghie dă o pastorală în care îndeamnă poporul să lupte pentru înfrângerea duşmanului. Se fac rugăciuni şi mari colecte de bani prin Biserică. Din aceste colecte se înfiinţează coloana de tancuri „Dimitrie Donskoi". Preoţimea face excepţionale fapte de vitejie, cum e cazul cu protoiereul Markov. Mitropolitul Alexei dă un important ajutor la rezistenţa dela Leningrad. Regimul bolşevic se arată recunoscător Bisericii pentru sprijinul moral şi material primit în timpul războiului, conferind medalii ierarhilor şi clericilor ce s'au distins.

Un eveniment important este şi revenirea uniţilor din U.R.S.S. la Biserica ortodoxă, după 350 ani dela despărţirea lor.

•

Care este situaţia cultelor astăzi în U.R.S.S.? Pe temeiul decretului din 23 Ianuarie 1918, pe acela al legii din 8 Aprilie 1929 şi pe baza art. 124 al Constituţiei staliniste, votată în 1936, regimul cultelor din U.R.S.S. poate fi caracterizat prin:

Egalitatea tuturor cultelor. Puse pe picior de perfectă egalitate, cultele se susţin singure şi s'ar putea spune că pe alocurea izbutesc să se susţină mai bine decât înainte de separarea de Stat. Practicanţii religioşi sunt foarte credincioşi.

Libertatea de conştiinţă. Libertate îngrădită, fireşte, de respectarea regimului sovietic şi a bunelor moravuri, nu cum fac la noi în ţară sectanţii numiţi „martorii lui Dumnezeu", care subminează autoritatea Statului.

Libertatea cultelor. Cultele nu numai că sunt libere, dar sunt şi ajutate de Stat. De pildă, sunt ajutate ca să aibă local în mod gratuit. S'a lăsat pământ mânăstirilor, de sigur interzicându-se exploatarea pe pământul acestora. Pecersca Lavra, distrusă de hitlerişti, este reconstruită cu ajutorul Statului. Trecutul Bisericii este cercetat cu interes.

Libertatea de organizare a cultelor religioase. Prin statutul său de organizare, Biserica ortodoxă îşi are consfinţit dreptul de a-şi organiza ierarhia. La fel celelalte culte au statute de organizare. Biserica ortodoxă are, prin statutul său de organizare, 83 episcopi. Fiecare cult este liber să-şi organizeze învăţământul religios pentru formarea clerului potrivit cu tradiţia şi dogmele sale. Sunt seminarii duhovniceşti de 6 ani şi academii teologice de 4 ani, care au la bază şcola secundară de 11 ani, corespunzând dici institutelor noastre teologice universitare. Toate aceste şcoli sunt ajutate de Stat şi li se dă în folosinţă localuri gratuite.

Supravegherea organizării cultelor. Aceasta se efectuiază prin două Consilii: unul pentru afacerile Bisericii ortodoxe şi altul pentru afacerile bisericeşti ale celorlalte culte. In fruntea Consiliului pentru afacerile Bisericii ortodoxe este d. Carpov. Consiliile întocmesc legi şi decrete pentru cultele religioase, studiază modul de aplicare a acestora de către diferitele culte şi ţin permanent legătura între Stat şi culte.

In felul acesta s'a realizat în U. R.S.S. pacea confesională, unificarea în sânul fiecărui cult şi între diferitele culte. La rândul lor, cultele se alătură şi-şi dau concursul la marea operă socială intreprinsă de regimul sovietic, care dăinue şi se desvoltă în viitor.

Se adevereşte deci constatarea că toate cultele au viaţă atâta vreme cât sunt legate de popor. Altfel mor.

•

Acestea sunt, redate succint şi poate cu unele greşeli, ideile desvoltate de d. prof. Stanciu Stoian în conferinţa d-sale, pe care preoţimea Capitalei, în frunte cu reprezentanţii cultelor, şi un numeros public laic au ascultat-o cu adevărată încordare sufletească şi viu interes.

Ca pedagog şi maestru al cuvântului vorbit, d. prof. Stanciu Stoian a făcut o expunere frumoasă şi atrăgătoare, iar ca ministru al cultelor d-sa a dat dovadă de o cunoaştere adâncită a problemelor bisericeşti interne şi externe. Ceea ce îndreptăţeşte din partea noastră mari nădejdi pentru buna orânduire a treburilor bisericeşti în laturea ce priveşte Statul.

Aşteptăm deci publicarea acestei prea valoroase conferinţe şi dorim s'o vedem apoi în mâna tuturor reprezentanţilor cultelor religioase din Republica Populară Română.

E. V.

Rolul preoţimii în R. P. R.

Declaraţiile Dlui Profesor universitar P. Constantinescu-Iaşi

In şedinţa grupării preoţilor P. N. P., ţinută la Bucureşti în 12 Noemvrie a. c., dl prof. academician P. Constantinescu-Iaşi, vicepreşedintele Prezidiului R. P. R., făcând o expunere a situaţiei externe şi interne, a spus între altele despre preoţime şi democraţia populară:

„Preoţimea să fie armata credincioasă, luptând pentru fericirea şi bună starea poporului. Preoţii să lupte contra celor ce vor să deslănţue din nou războiul în lume... Actualul guvern a dat Bisericii şi slujitorilor ei satisfacţii pe care nu le-au dat niciunul din regimurile istoricilor". De ex. denunţarea Concordatului încheiat de „istorici". „Laicizarea învăţământului nu înseamnă lupta contra icoanelor, ci introducerea unui spirit realist ştiinţific în învăţământ, ceea ce e cu totul altceva".

„Regimul popular are nădejde bună că preoţimea va fi alături de popor în lupta pentru progres şi pace, că preoţii vor fi soldaţi neobosiţi pentru înlăturarea exploatării oamenilor şi instaurarea păcii între toţi oamenii şi toate popoarele" — a încheiat conferenţiarul.

BUCURII DUHOVNICEŞTI LA BRAŞOV

— I. P. S. nostru Mitropolit NICOLAE în mijlocul credincioşilor şi preoţimii braşovene —

Conferinţa pastorală din toamna aceasta a preoţimii din protopopiatul Braşov a avut un deosebit caracter sărbătoresc prin prezenţa I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului şi a fraţilor în Hristos reveniţi la Ortodoxie, Prot. I. Florea, Pr. Iuliu Cuculat şi Pr. I. Vuţă.

Intru întâmpinarea I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a ieşit în faţa bisericii Sf. Nicolae soborul preoţilor, în frunte cu P. C. Protopopi Dr. N. Stinghe, I. Florea şi I. Curcubătă, precum şi numeroşi credincioşi. Cuvântul de bun venit a fost rostit de P. C. Prot. Dr. *N. Stinghe*, după care s'a săvârşit în biserică o slujbă de mulţumire lui Dumnezeu.

Cuvântarea Părintelui Dr. V. Coman

După slujbă, P. C. Pr. Dr. *V. Coman* a rostit o mişcătoare meditaţie, din care redăm următoarele:

„Din faţa acestui altar, mărturisitor de atâta credinţă dreptmăritoare, gândul nostru se duce departe la un maiestos şi simbolic tablou din viaţa Mântuitorului şi a sfinţilor Apostoli.

Era o noapte de taină. Candelabrul cel mare al lumii îşi aprindea pe rând luminile pe bolta cerului. Ca de atâtea ori pâna atunci, Iisus se retrage şi de data aceasta cu sf. Apostoli într'un loc singuratec. Acum nu avea să le tâlcuiască înţelesul pildelor, nici să-i înveţe tainele împărăţiei lui Dumnezeu. Era aproape clipa supremei Sale jertfe şi de aceea Domnul voia să lase ucenicilor ceva mai de preţ. Voia să se roage împreună cu ei şi pentru ei, şi să le dea cea mai sfântă poruncă: porunca iubirii.

Iisus se află în mijlocul ucenicilor săi la rugăciune! Cât de grăitor este acest tablou pentru toată lumea, dar mai ales pentru vestitorii lui Hristos între oameni! Iisus este mereu cu noi în toate rugăciunile. Şi iată rugăciunea Lui cea mai fierbinte pentru noi şi pentru lume: „Părinte sfinte, păzeşte-i întru numele Tău, pe care mi i-ai dat mie, ca să fie una, precum suntem şi noi. Nu mă rog ca să-i iei din lume, ci ca să-i păzeşti de cel viclean. Ca toţi să fie una... aşa ca să creadă lumea că tu m'ai trimis" (Ioan 17, 11, 15. 21).

Şi ecoul rugii Lui umplu de atunci văzduhul şi vremea ca o dorinţă eternă a Divinităţii...

Luminile ce pe bolta cerului s'au aprins ca un jăratec. Ele trimeteau raze mângâietoare asupra pământului. Iisus, „lumina lumii", aprinde în inimile îngândurate ale ucenicilor flacăra iubirii: „Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiţi unul pe altul, precum v'am iubit şi eu pe voi. Din aceasta vor cunoaşte oamenii că sunteţi ucenicii mei, de veţi avea dragoste unul către altul" (Ioan 17, 34, 35).

Socotesc, P. C. Părinţi, că după sfânta jertfă, pe care o săvârşim la dumnezeeasca Liturghie, nu avem ceva mai preţios dela Domnul nostru Iisus Hristos decât testamentul pe care îl cuprinde rugăciunea pentru unirea credinţei şi petrecerea în iubire a apostolilor.

„Dumnezeu este iubire" şi nimeni nu poate sluji Lui decât din iubire. Privită din acest punct de vedere, preoţia este o îndoită slujire a iubirii: a iubirii de Dumnezeu şi a iubirii de oameni. Iubim pe Dumnezeu pentrucă prin El suntem ceeace suntem. Iubim pe Dumnezeu pentrucă dela El este toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit. Iubim pe Dumnezeu pentrucă El ne a iubit mai întâi, chiar atunci când nu eram vrednici de iubirea Lui.

In sfârşit, iubim pe Dumnezeu pentru că iubirea noastră faţă de El nu-i decât răspunsul la chemarea iubirii lui către noi.

Dar Dumnezeu nu poate fi iubit în chip abstract, fără iubirea în concret a chipului Său în lume, care este omul. Iubim pe oameni şi ne aflăm în slujba lor pentrucă aceasta e chemarea noastră. Suntem iubitori de popor şi vrem să fim solidari cu el pe cărările istoriei, pentrucă suntem după fire fii ai poporului iar după har suntem părinţii lui duhovniceşti. De aceea întindem mână şi dăm sfat iubitor tuturor oamenilor, dar în acelaşi timp nu ne lăsăm de mâna lui Hristos. El este Invăţătorul slujbei noastre pentru popor. El este capul bunei noastre speranţe.

Mare a fost şi este puterea ştiinţei şi binefăcătoare roadele ei. Uimitoare puterea minţii omeneşti. Nebiruită puterea credinţei şi tare ancora nădejdii. Dar mare şi minunată e puterea iubirii.

Suntem, iubiţi fraţi, în slujba iubirii de Dumnezeu şi de oameni. Să ne încărcăm, drept aceea, viaţa şi misiunea noastră cu puterea iubirii şi îmbrăţişându-ne să lucrăm cu râvnă, luminaţi de îndemnul rugăciunii pe care o rostim la sf. Liturghie: „Impreunarea credinţei şi darul Sfântului Duh cerând, pre noi înşine şi unul pre altul şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm". Amin.

Cuvântarea I. P. Sfinţitului Mitropolit Nicolae

Invitat de P. C. Prot. Dr. N. Stinghe să bineventeze şi să prezideze lucrările Conferinţei pastorale, I. P. S. Sa a rostit o impresionantă cuvântare, din care redăm, după notele sumare ce s'au putut lua, următoarele:

„Ne găsim în mijlocul unei negrăite bucurii: bucuria reintoarcerii fiilor poporului nostru de la biserica greco-catolică la altarul Bisericii strămoşeşti. Primul pas pe care l-am făcut după acest mare eviniment, la o conferinţă preoţească, e acesta în Cetatea Braşovului, la biserica „Sf. Nicolae", cu o tradiţie atât de bogată în apărarea ortodoxiei şi care a fost martoră a statorniciei în credinţă a poporului nostru de dincoace de Carpaţi. Biserica aceasta îşi are originea în ctitorii voevodale, care au contribuit la cimentarea legăturilor dintre toţi fiii poporului nostru.

In Sfânta Evanghelie care s'a citit şi în cuvântarea părintelui s'a tălmăcit rugăciunea Mântuitorului pentru apostolii săi şi pentru cei ce vor veni la credinţă prin cuvântul lor, ca ei să petreacă în unitatea credinţei şi în dragoste. Poporul nostru, a avut o singură credinţă şi a trăit în raza de lumină a acestui cuvânt dumnezeesc ca toţi să fie una. Biserica ortodoxă l-a învăţat să se roage la fel deoparte şi de alta a Carpaţilor. Aşa de puternică a fost unitatea sufletească a poporului nostru încât nicio ispită, nicio ademenire şi nicio vrăjmăşie nu au putut să o frângă. Când, la 1700, unii dintre slujitorii Bisericii au scris cu mâna tremurândă că: „aşa ne unim cum toată legea noastră, slujba bisericii, liturghia şi posturile, să stea pe loc, iară să n'ar sta pe loc acelea, nici aceste peceţi să n'aibă nicio tărie asupra noastră", au pus ca condiţie a unirii lor „toată legea" strămoşească.

In continuare I. P. Sf. Sa a arătat că poporul aparţinător până ieri bisericii greco-catolice nu cunoaşte deosebiri de credinţă şi nu are rezerve de conştiinţă în privinţa întoarcerii la Biserica strămoşească.

Atunci ce este mai firesc decât ca să se rupă aceste peceţi. Nu mai avea niciun rost ca un milion şi jumătate de Români să se închine în altă parte decât celelalte patrusprezece milioane. Nu poate fi, deci, nicio piedecă în calea reîntregirii noastre religioase, pentrucă toate slujbele şi credinţa aceleaşi au fost. Papalitatea era o firmă exterioară, iar în dosul ei se găseşte ortodoxia noastră dinainte de 1700.

I. P. Sf. Sa vorbeşte apoi despre duhul larg al ortodox'ei, care a păstrat datina creştină curată şi întreagă.

Trebue să mulţămim lui Dumnezeu pentru bucuria zilei de azi şi să înţelegem prin aceasta că El şi acum este cu noi bun şi milostiv.

„De acum întreg poporul român se va cumineca dintr'un singur potir la acelaşi altar străbun. De acum nu vor mai fi neînţelegeri între fraţi, ci razele iubirii tămăduitoare a tuturor ranelor se vor coborî asupra întregului popor.

La Alba Iulia s'a decretat unirea politică a tuturor Românilor. Iată că tot la Alba Iulia s'a completat fapta dela 1918 şi s'a făcut unirea credinţei.

Indemn şi din acest loc la frăţie creştinească şi românească pe toţi fiii poporului nostru. Prin această frăţie se vor spori puterile noastre şi prin slujirea împreună a tuturor preoţilor se va întări solidaritatea noastră. Vom fi un singur popor, cu o singură credinţă, şi vom putea astfel propăşi.

Nimeni din cei ce se întorc la noi nu va fi supărat în drepturile ce le are. Pe preoţi îi primim cu dragoste de frate şi dorim să se simtă ca la ei acasă".

In continuare, I. P. S. Sa a făcut comunicări în legătură cu creşterea religioasă a tineretului, potrivit hotărîrilor Sf. Sinod, şi a îndemnat preoţimea să depună o râvnă şi mai sporită în împlinirea acestei datorii.

Cuvântarea Părintelui Prot. Ioan Florea

Urmează cuvântarea Păr. Prot. *I. Florea*, din care redăm următoarele:

„Atotputernicul Dumnezeu ne-a hărăzit nouă, muritorilor din veacul al XX-lea, să vedem implinit visul moşilor şi strămoşilor noştri, să ne vedem uniţi sufleteşte în credinţa de totdeauna a poporului nostru. La 1 Oct. 1948 ne-am întrunit în sala Liceului Gh. Bariţiu din Cluj 38 de protopopi şi preoţi delegaţi ai clerului şi poporului greco-catolic de pe tot întinsul Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului, spre a desbate această problemă, şi am constatat că nimic nu ne împiedecă să împlinim acest ideal, care preocupă cu intensitate conştiinţele cu adevărat româneşti de peste două veacuri. Este, doar, îndeobşte cunoscut că desbinarea religioasă dela 1700 a fost determinată de greaua situaţie economică, politică, religioasă şi culturală a Românilor din Ardeal în sec. XVII-lea. „Unirea" aceasta nu a avut un substrat dogmatic, ci s'a făcut pentru motive cu totul streine de preocupările religioase. Căci care a fost rostul episcopului de Strigoniu să supravegheze noua Mitropolie? Sau care a fost scopul înfiinţării episcopiei de Haidudorog, dacă nu acela de-a ne pierde şi limba?

A sosit vremea ca muntele de ghiaţă ce se ridicase între fraţi de aceeaşi lege, vorbind aceeaşi limbă dulce românească, să fie topit tot de fraţi în istorica cetate a Clujului. A rămas adânc întipărită în inima noastră bucuria ce am simţit la Bucureşti în ziua de 3 Octomvrie şi serviciul religios dela biserica Sf. Spiridon-Nou, pentru consfinţirea actului unirii noastre sufleteşti cu Biserica ortodoxă, de care nu ne-am simţit despărţiţi niciodată. Reveniţi la parohiile noastre, n'am cruţat niciun sacrificiu pentru a duce la bun sfârşit marele ideal. Astfel am ajuns la înălţătoarea sărbătoare dela 21 Oct., dela Alba Iulia, care a definitivat acest măreţ act. Se cădea ca la Alba Iulia, care a fost de atâtea ori Golgota neamului românesc pe vremea lui Horia şi Avram Iancu, să fie şi Ziua Invierii şi bucuriei acestui neam.

Vă asigurăm, I. P. S. Stăpâne, că ne vom face datoria de buni fii credincioşi ai sfintei noastre Biserici şi de cetăţeni devotaţi ai Republicii noastre Populare. Vom căuta ca Biserica noastră să devină un organ viu şi activ în cadrul vieţii de Stat, pentru binele şi propăşirea întregu'ui popor.

Cu aceasta încheiu zicând: Trăiască Biserica cea Una a tuturor Românilor".

Slujba de Duminecă

Duminecă dimineaţa s'a oficiat la biserica din parcul oraşului, fostă greco-catolică, un serviciu religios de către P. C. Lor Prot. Dr. N. Stinghe, I. Florea şi un sobor de preoţi, cu care prilej s'au ţinut iarăşi cuvântări şi s'a arătat însemnătatea faptelor la care Providenţa ne-a învrednicit a fi părtaşi.

Astfel Braşovul, Cetatea de dârză reziştenţă a ortodoxiei, s'a arătat a fi în fruntea măreţului act de refacere a unităţii noastre religioase.

Părintele VASILE

Nr. 7945/948

Aviz oficial

Invităm pe toţi conducătorii Oficiilor parohiale, ca să întocmească *de urgenţă* Lista membrilor Adunării eparhiale pe anul 1949.

Intocmirea Listei se va face după indicaţiunile date prin Circulara noastră Nr. 11.765/1946.

In Listă vor fi luaţi şi parohienii reveniţi recent la ortodoxie.

Sibiu, 10 Noemvrie 1948.

Consiliul Arhiepiscopesc

Conferinţa protopopilor din Arhiepiscopia Sibiului

Miercuri, 10 Noemvrie 1948, au fost convocaţi la Sibiu toţi protopopii ortodocşi şi cei reveniţi la Biserica Ortodoxă din Arhiepiscopia Sibiului.

După Doxologia din Catedrală, Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit *Nicolae*, asistat de P. S. Teodor, a deschis conferinţa în Aula Institutului teologic universitar din Sibiu, cu cuvintele: „Hristos în mijlocul nostru", la care au răspuns toţi: „Este şi va fi". In cuvântarea, rostită la această conferinţă, I. P. S. Sa a spus între altele:

Cuvântarea I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae

„Am ţinut să convoc într'o conferinţă pe toţi protopopii Arhiepiscopiei, atât pe cei vechi cât şi pe cei reveniţi la sfânta noastră Biserică, pentrucă stăm în faţa unor probleme de importanţă capitală pentru Biserica şi neamul nostru şi e bine să ne lămurim asupra soluţiunilor celor mai ducătoare la scop. In pastoraţie contactul personal e de cea mai mare însemnătate şi nu poate fi înlocuit prin alte mijloace, cu atât mai puţin prin ordine din birou. Numai prin contactul personal se realizează o cunoaştere mai justă, se înlesneşte pătrunderea în inimă şi se încheagă tot mai strâns legăturile duhovniceşti ce trebue să existe între toţi slujitorii altarului. Aceasta cu atât mai mult astăzi, când se petrece un eveniment de o importanţă covârşitoare pentru Biserica şi neamul nostru.

Fraţii noştri uniţi, călăuziţi de simţăminte româneşti şi de dorinţa de-a reînchega unitatea bisericească, s'au întors la Biserica Ortodoxă Română. De mult i-am aşteptat — şi problema aceasta n'a încetat să existe în conştiinţa întregului popor începând dela 1700, pentrucă a simţit că numai păstrând unitatea sufletească în mod cât mai desăvârşit vom putea să ne împlinim misiunea de creştini în lume. Intoarcerea e cu atât mai uşoară cu cât unitatea sufletească a poporului n'a fost ruptă. La 1700 ea era deplin închegată. Unitatea aceasta, făurită în veacuri de trăire ortodoxă, a fost aşa de puternică încât şi cei ce au iscălit „unirea" au pus păstrarea „legii" ca o condiţie sine qua non *a unirii. Mare condiţie! De-a rămânea cum am fost ca doctrină, cult şi practică bisericească.*

Astfel pusă problema, cum s'a înfăţişat actul dela 1700? Pentru protopopi şi mitropolitul Atanasie a fost un contract de ordin material. Ei voiau să scape de iobăgie şi să aibă aceleaşi „privileghiomuri" ca şi celelalte culte. A fost vorba de o covingere de ordin religios? Nu. Nicidecum. Ci de scăparea din mijlocul năcazurilor ce-i apăsau. Iar pentru Habsburgi a fost un act de abilitate politică. Ei n'aveau partid în Ardeal. Şi cum stăpânirea lor se sprijinea pe catolicism, şi-au făcut socoteala să-şi creeze partid prin catolicizarea românilor. Cu aceasta ei mai urmăreau un scop — pe care-l găsim clar formulat în jurământul ce l-a depus Atanasie la Viena — de-a rupe legătura cu mitropolitul dela Bucureşti şi cu Voevodul Ţării Munteneşti (anume zice „munteneşti" şi nu „româneşti", ca ruptura să nu pară prea dureroasă).

Acestea sunt condiţiile unirii: pentru protopopi de ordin material, pentru Habsburgi de ordin politic.

Intreb. Desbinarea aceasta a fost în stare să rupă în două unitatea sufletească a poporului român? Răspunsul nu poate să fie decât negativ. Nici chiar cele patru puncte — introduse ulterior — n'au intrat în conştiinţa religioasă a poporului unit. St. Cuminecătură se face şi se împărtăşeşte ca la ortodocşi. Crezul se rostea şi la Blaj în Catedrala mitropolitană fără filioque. Iar evanghelia cu săracul Lazăr arată mereu că între rai şi iad nu mai încape purgatorul, ca al treilea loc de după moarte. Ar mai rămâne papalitatea. De altfel papei îi trebuia supunere, nu convingere religioasă, adeziune dogmatică; el voia să-şi sporească credincioşii şi să-i facă ascultători. Cu toate acestea nici papalitatea n'a putut pătrunde în conştiinţa religioasă a poporului. In primul rând pentrucă papa era departe şi poporul, dacă nu te apropii de el, nici el nu se apropie de tine. In al doilea rând pentrucă poporul a fost crescut până la 1700 de Biserica ortodoxă şi a avut de suferit grele prigoniri din partea catolicismului. Papalitatea poate să fi pătruns în mintea celor ce au studiat la Roma şi în alte institute catolice. Aceştia însă nu reprezintă nici suffle-

FOIŞOARA

Creştinismul şi Munca

(Urmare din Nr. 27—28)

Dacă ar fi posibil, ar trebui să arătăm pe larg care este raportul între creştinism şi muncă în epoca modernă şi contemporană. Ne mulţumim însă numai cu o privire foarte sumară asupra condiţiilor muncii în vremurile mai nouă şi vom căuta să arătăm care este atitudinea Bisericii creştine faţă de arzătoarele probleme ale muncii în vremea noastră.

In primul rând, trebue să constatăm că cele dintâi organizaţii muncitoreşti în evul mediu au luat naştere sub înrâurirea spiritului creştin. Intr'adevăr, începând de prin secolul al VI-lea, lucrătorii deveniseră pe jumătate liberi, având voie să lucreze şi pe cont propriu, iar începând din secolul al X-lea au obţinut permisiunea să trăiască în completă libertate, dând în schimb un fel de contribuţie profesională în natură. De acum înainte, emanciparea profesională făcând paşi repezi, s'a simţit nevoia organizării muncitorimii. Aşa au luat naştere corporaţiile muncitoreşti, care la început fuseseră toate confrerii religioase. Aceste organizaţii au adus importante servicii muncitorilor, căci, pe lângă grija pentru pregătirea profesională, întreţineau spiritul creştin de solidaritate, frăţietate şi ajutorare. Regulamentele lor aveau prescripţiuni amănunţite, care împiedecau frauda, concurenţa nelimitată, cartelurile patronilor, acapararea materiilor prime, care erau luate en gros de corporaţii şi distribuite patronilor, etc. Din cotizaţii, taxe, amenzi, donaţiuni, legate, etc., se dădeau ajutoare pentru cei rămaşi fără lucru şi se întreţineau tot felul de opere de binefacere. Ceea ce caracteriza aceste organizaţii muncitoreşti era spiritul familial, intimitatea patronului cu lucrătorul.

Incepând din secolul XIV însă, corporaţiile decad în Occident sub acţiunea centralizatoare şi opresiunea fiscală a monarhismului absolut.

Secolul al XVIII-lea şi mai ales al XIX-lea au schimbat cu totul regimul muncii. Invenţia folosirii industriale a aburului şi apoi aceea a benzinei şi electricităţii au revoluţionat mijloacele de producţie, înlocuind atelierul cu uzina, industria familială cu industria colectivă. Acum lucrătorii nu mai sunt liberi, ci quasi-militarizaţi. Distanţa dintre patroni şi lucrători creşte necontenit. Şefii de industrie stau închişi în birouri luxoase şi au de a face numai cu contra-maeştrii, fără să-şi cunoască lucrătorii şi fără să se intereseze de nevoile lor. Era o aristocratizare a industriei şi un neîngăduit divorţ moral şi social între industriaşi şi lucrători. Liberalismul extrem, economic şi financiar, şi neînfrânata dorinţă de câştig a industriaşilor şi capitaliştilor au adus pe lucrători în secolul trecut într'o nouă sclavie, care, sub aparenţele ei înşelătoare de libertate a muncii, ascundea cea mai cruntă exploatare a omului de către om. Principiul atât de frumos al libertăţii industriale şi economice se transformă într'o crudă ironie, adevărata libertate a lucrătorului fiind libertatea de a muri de foame lângă vilele şi limuzinele capitaliştilor. Lucrătorul devine în această vreme o marfă omenească, ce se cumpără sau se aruncă lupă legea de aramă a cererii şi ofertei. Pentru a nu muri de foame, el şi familia sa, lucrătorul îşi vinde puterea de muncă şi sănătatea pe orice preţ ce i se oferă, cu toate că acesta nu reprezintă decât o foarte mică parte din produsul muncii sale, restul trecând în safeurile industriaşului sau ale capitalistului, ale negustorului de bani care finanţează industria.

Intre anii 1820 şi 1850 liberalismul industrial — rudă bună cu liberalismul economic — îşi atinge culmea. Frumoasele învăţături ale Evangheliei creştine sunt răstălmăcite şi puse de către capitalişti în slujba intereselor lor. Acum se instaurează faimosul *sweating system*, expresie englezească ce se traduce prin „sistemul de năduşeală", de epuizare a puterilor muncitorului. Febra industrială şi concurenţa desordonată dintre industriaşi provoacă supraproducţia, cu urmările ei cunoscute: scăderea preţurilor la mărfuri, dar în acelaşi timp şi scăderea neomenească a salariilor, înmulţirea peste măsură a orelor de muncă, munca de noapte, întrebuinţarea femeilor şi a copiilor la munci grele de zi şi de noapte, în condiţiuni neigienice, etc. Iar pe deasupra acestor nenorociri, flagelul cel mai mare al muncitorimii: şomajul, care putea izbi în orice clipă pe orice lucrător, aruncându-l pe drumuri cu întreaga familie.

Era firesc deci ca, în astfel de împrejurări, să se producă reacţiunea muncitorimii exploatate, care cerea intervenţionismul statal în toate compartimentele muncii. Şi era firesc să prindă lupta socialismului, al cărui exponent a devenit Karl Marx, cu teoria colectivizării mijloacelor de producţie, pentru ca astfel, diferenţa dintre salariu şi produsul muncii — plus valoarea — să nu mai intre

tul celor ce-au iscălit „Unirea", cu atât mai puţin sufletul poporului credincios. Papalitatea a rămas o firmă externă. In dosul ei se găseşte Ortodoxia de până la 1700, căreia i-a rămas credincioasă majoritatea covârşitoare a poporului român. Firma aceasta ar fi trebuit să fie înlăturată mai de mult, ca sufletul ortodox din dosul ei să poată respira în libertate şi unitatea neamului să se întărească. Dumnezeu ne-a hărăzit nouă bucuria acestei reîntregiri a Bisericii strămoşeşti.

Am întrebat altădată: ce caută papa în turma mea din Ardeal? Aşa zic şi azi: papa n'are ce căuta în turma mea. Dacă ierarhii bisericii unite s'au simţit în drept să se fixeze în atitudinea ce o cunoaştem, întreb: nu eram eu mai în drept, ca urmaş al mitropoliţilor dela Alba-Iulia, să-mi reclam acasă poporul, care a fost răpit dela sânul Bisericii Ortodoxe? Conştiinţa deplină a acestei obligaţii o port înlăuntrul meu. Am mărturisit-o la toate ocaziile, n'am pregetat a o mărturisi limpede dela tribuna ţării întregite şi am purtat lupta pe faţă, nu în ascuns. Repet, n'avem nimic cu papa, pentrucă puterile ce şi le revendică nu le-am recunoscut niciodată şi nu le recunoaştem. Situaţia de locţiitor al Fiului lui Dumnezeu pe pământ nu i-o putem recunoaşte; o considerăm ca o mare rătăcire. Cum poate un om, oricât de sus pus ar fi, să aibă pretenţia de-a înlocui pe Fiul lui Dumnezeu, care ca Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat e pretutindeni de faţă, care este şi acum între noi! Cum poate avea pretenţia cineva să înlocuiască pe Cel ce ne-a făgăduit: „Iată cu voi sunt până la sfârşitul veacurilor!" Cum poate avea această pretenţie neînchipuit de anticreştină de a înlocui pe Fiul lui Dumnezeu, de-a se numi vicarul lui Hristos, câtă vreme Mântuitorul e în tot momentul la conducerea Bisericii Lui şi cu slujitorii Lui!

De altfel dogma papalităţii n'o găsim întemeiată nici în Sf. Scriptură, nici în Tradiţia bisericească. Matei 16, 16 e departe de a cuprinde primatul lui Petru şi mai puţin primatul papal. Aici e vorba de întrebarea centrală a creştinismului, cea referitoare la Hristos. „Cine este Hristos?" Aceasta e întrebarea care a rămas fundamentală în creştinism, pe care a voit Mântuitorul s'o lămurească. De aceea şi întreabă pe apostoli: „Cine zic oamenii că sunt eu?" Şi apostolii răspund: „Unii zic că eşti Ioan Botezătorul, alţii Ilie, iar alţii Ieremia sau unul din prooroci". Atât întrebarea cât şi răspunsul privesc persoana lui Hristos. „Dar voi cine ziceţi că sunt?" continuă Iisus. Ce întrebare hotărîtoare pentru credinţa apostolilor! A răspuns, ca şi alte dăţi, în numele tuturor, Petru: „Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu". Răspunsul se referă tot la persoana Mântuitorului. Iar Mântuitorul, fericind pe Simon, confirmă răspunsul lui, arătând că el este din descoperire dumnezeiască: „Că nu trup şi sânge ţi-a descoperit ţie aceasta, ci Tatăl meu cel din ceruri". Şi acum urmează cuvintele mult discutate: „Tu eşti Petru şi pe această **piatră** *voi zidi Biserica Mea...". Intreb: dacă în convorbirea întreagă e vorba despre persoana Mântuitorului, problema centrală a creştinismului, e posibil ca tocmai concluzia să se refere la Petru? Dacă toate premizele privesc mărturisirea de credinţă în divinitatea lui Iisus, se mai poate trage concluzia: nu pe Hristos, ci pe Petru s'a zidit Biserica? Nicidecum. Ar fi şi ilogic şi împotriva tuturor regulelor ermeneutice. Dacă ar fi zis Mântuitorul: tu eşti Petru şi pe tine, pe acest Petru voi zidi Biserica mea, ar fi clar; dar Mântuitorul zice: pentrucă te-am numit Petru, pe piatra credinţei în Dumnezeirea Mea voi zidi Biserica. De altfel „piatră" şi temelie, pretutindeni în Noul Testament e numit Hristos: „Piatra pe care n'au socotit-o ziditorii s'a făcut în capul unghiului", sau: „Altă temelie nu poate pune nimeni, decât aceea care este pusă: Hristos". Catolicismul vrea să pună altă temelie: pe Petru. Temelia Bisericii însă nu poate fi decât Hristos.*

Interpretarea papistă nu se găseşte la niciun părinte bisericesc, fie în Apus, fie în Răsărit. Am citit mai demult o carte în limba latină de Launois, în care se arată că 43 de Părinţi bisericeşti interpretează: „Pe piatra mărturisirii", 17 Părinţi o pun în legătură cu Petru, fără primat, şi **niciunul** *nu admite interpretarea în sensul primatului papal. Au fost forţate texte din Ignatie Martirul, din Tertullian, Ciprian ş. a. Un teolog romano-catolic, cercetând într'o carte voluminoasă problema aceasta în opera lui Ciprian, ajunge la concluzia că Ciprian nu cunoaşte primatul papal. Dacă deci Ciprian, care a tratat pentru prima dată despre organizarea Bisericii, nu cunoaşte papalitatea, rezultă că ea nu aparţine primelor veacuri creştine, nu-i de origină divină. Trăgând aceste consecinţe, teologul romano-catolic a părăsit biserica papistă. Tot aşa sunt şi citatele din ceilalţi Părinţi bisericeşti: Augustin, Ioan Gură de Aur, Grigorie de Nissa ş. a. Sunt interpretate în chip tendenţios. Dacă la ei şi în cărţile de slujbă Petru e numit „corifeul apostolilor", titlul acesta se dă şi Apostolilor Pavel, Ioan, Iacob, chiar şi lui Petru de Alexandria. Deci titlul acesta fiind general, nu justifică primatul lui Petru.*

La fel este şi cu episcopatul lui Petru în Roma. Cei 25 de ani de episcopat în Roma nu mai sunt susţinuţi nici de teologii romano-catolici. In lumina Noului Testament putem spune că Petru nu era în Roma nici în a. 58, când Pavel scrie din Corint epistola lui către Romani (altfel l-ar fi salutat, cum salută pe atâţi alţii!), nici mai târziu în prima captivitate a lui Pavel la Roma, de unde Pavel scrie epistole către creştinii din Orient fără a aminti pe Petru. Din epistola către Romani se vede de asemenea că nu Petru a întemeiat comunitatea creştină din Roma. In Faptele Apostolilor nu se aminteşte de prezenţa lui Petru în Roma. Deci pe baza Noului Testament nu se poate susţine prezenţa lui Petru la Roma. Numai pe baza unei tradiţii se poate susţine, în cel mai bun caz, că Petru ar fi fost dus la Roma la sfârşitul vieţii sale ca să sufere acolo martiriul ca şi Pavel.

Pe de altă parte întreb: s'a putut cumva gândi Mântaitorul la primat? Nicidecum. Dovadă că, încă înainte de Matei 16, 16, în trei rânduri Mântuitorul refuză a recunoaşte pe vreunul dintre apostoli mai mare. „Nu ştiţi ce cereţi", e răspunsul lui Iisus. „Intre voi să nu fie aşa", e învăţătura Mântuitorului.

Dacă deci nu e de origină divină, ce este papalitatea? E continuarea ideii de împărăţie romană în Apus. Impărăţia romană din Apus s'a stins curând (476), pe când cea din Răsărit a rezistat (1453). Astfel în Apus a rămas loc liber pentru continuarea imperatorului roman. Şi papa şi-a întins jurisdicţia asupra Italiei, Galiei, Ispaniei, Africei de Nord, etc. Răsăritul n'a acceptat nicicând pretenţia aceasta. Ea este şi motivul despărţirii dintre Apus şi Răsărit — nu altceva. Vor fi fost şi patimi omeneşti, însă o ruptură religioasă de aşa proporţii nu poate fi explicată prin cauze pur personale. Ea trebue să aibă o cauză suficientă: aceasta este pretenţia primatului papal, pe care Biserica după toată tradiţia ei nu l-a putut recunoaşte. „Procanonul" lui Petru Maior, apărut acum în ediţie nouă, vă poate da lămuriri mai ample în această problemă. El a combătut aprig papalitatea, deşi era greco-catolic, şi cu o vehemenţă pe care n'o întâlnim la niciun scriitor ortodox.

Biserica noastră a rămas la tradiţia ei, tradiţia creştină a primelor veacuri. Ea are doctrina fixată de Sinoadele ecumenice. Ea n'a adăogat şi n'a redus nimic, ci a păstrat tezaurul credinţei întreg şi nefalsificat. Ea are toate mijloacele de mântuire: **doctrina** *pură a Evangheliei, fără elemente omeneşti (cu tradiţie universal-creştină, după cum zice Vincenţiu de Lerin);* **sfintele taine** *în toată puritatea lor. Apusul s'a abătut şi în doctrina şi în practica sf. taine. A enumera toate aceste abateri ar fi prea mult (spre ex. că poate boteza şi un necreştin; împărtăşania sub o singură formă a mirenilor — deşi Mântuitorul parcă anume a zis numai la potir: „Beţi dintru acesta* **toţi**...*; epicleza, pe care în opoziţie cu doctrina o fac şi preoţii greco-catolici, zicând după cuvintele instituirii: „Şi fă adecă* **pâinea** *aceasta..." etc.)*

E firesc dar că acum la întoarcerea fraţilor uniţi în Biserica ortodoxă n'am întâlnit nicăiri rezerve dogmatice. Pretutindeni am întâlnit elan de a se întoarce acasă. Ne întrebăm însă: Care este scopul întoarcerii? Desigur există un scop românesc: refacerea unităţii sufleteşti desăvârşite a neamului, şi un scop bisericesc: reîntregirea Bisericii strămoşeşti. Totuşi mai presus de acestea stau scopurile spirituale ale Bisericii: mântuirea sufletului. Intoarcerea să însemneze un spor în opera spirituală a Bisericii, în lucrarea ei religioasă. Să fie o înnoire a forţelor morale ale neamului. Intoarcerea şi unitatea sunt mijloace pentru scopul cel mare, pentru idealul mântuirii sufletelor şi sporirii puterilor morale ale poporului. Idealul acesta trebue să ne aprindă mai presus de orice. Dacă nu spre aceasta tindem, celelalte îşi pierd valoarea. Ele îşi recapătă adevărata însemnătate în perspectiva scopurilor mari spirituale. Am nădejde la Dumnezeu că vom putea obţine şi acest mare rezultat. Puterile slujitorilor altarului se întregesc; printre preoţii reveniţi găsesc o mulţime de elemente bune puse în slujba idealului religios, cu cari vor fi completate puterile spirituale ale clerului nostru de până acum. Intre noi să fie o cât mai desăvârşită iubire frăţească; să vadă poporul că suntem una. Să fim călăuziţi de dragostea faţă de popor şi de credinţa în Iisus Hristos.

Să socotim opera aceasta ca de Dumnezeu voită. Puterile omeneşti sunt prea slabe ca s'o înfăptuiască. Lui să-i fie mulţumita şi Lui să-i slujim în frăţie, preamărindu-l că ne-a

---

în buzunarele capitaliştilor, ci să revină colectivităţii, adică muncitorilor.

Ideologia şi luptele socialismului, care în începuturile sale, cu Saint Simon, îmbrăcase o formă religioasă, a avut urmări salutare pentru soarta muncitorimii. Este suficient să spunem că întreaga legislaţie a muncii din a doua jumătate a secolului trecut şi din prima jumătate a secolului nostru este tributară ideologiei şi luptelor socialiste. Reducerea numărului orelor de muncă, muncă mai uşoară pentru femei şi copii, condiţii igienice pentru muncă, îngrijiri medicale, concedii, pensii şi ajutoare pentru muncitori, organizaţii sindicale pentru apărarea intereselor muncitoreşii, mijloace de instrucţie, educaţie şi distracţie pentru folosirea timpului liber al muncitorilor, etc., toate acestea sunt succese directe sau indirecte ale socialismului. Subiectul nostru nu ne cere însă să ne extindem asupra acestor realizări ale socialismului, ci numai să arătăm care a fost sau care trebue să fie în prezent atitudinea Bisericii creştine faţă de problemele muncii.

Ce a făcut creştinismul, fie direct, fie mai ales indirect, pentru înnobilarea, promovarea şi apărarea muncii, s'a putut vedea, credem, din cele spuse până acum. Dacă vreunii dintre membrii clerului, la vreo anumită epocă a istoriei, vor fi trecut de partea asupritorilor muncitorimii, uitând exemplul Mântuitorului, poruncile sfinţilor Apostoli şi îndemnurile sfinţilor Părinţi, apoi aceia nu sunt creştinismul însuşi şi nu e Biserica lui Hristos. „Creştinismul, a spus un istoric, este religia muncii".[1]

De sigur, creştinismul nu este o teorie socială şi cu atât mai puţin un cod al legislaţiei muncitoreşti. Creştinismul este o religie, o învăţătură pentru mântuirea sufletului, care numai indirect are legătură cu realităţile sociale. De aceea nu cade în competenţa Bisericii ca să spună care sunt avantagiile sau desavantagiile unui sistem al muncii sau ale altuia. Ei îi este suficient să constate că regimul de proprietate absolută individuală asupra pământului, mijloacelor de producţie şi banului, este complet zdruncinat în toate ţările zise capitaliste. Sub presiunea nevoilor de după războiu şi sub înrâurirea exemplului dat de reformele radicale în favoarea muncitorimii operate în U. R. S. S. — colectivizarea pământului, mijloacelor de producţie, a creditului, transporturilor etc. — ţările occidentale capitalisle se văd silite şi ele la tot felul de concesii: timide încercări de naţionalizare a mijloacelor de producţie în industriile fundamentale, naţionalizarea parţială a mijloacelor de transport, a creditului şi a schimburilor, etc. In deosebi a prins ideea participării muncitorilor la gestiunea întreprinderilor, sub forma comitetelor de întreprindere, simple sau mixte, şi mai ales aceea a sindicatelor muncitoreşti şi profesionale în general, care au devenit astăzi adevărate forţe naţionale şi internaţionale.

Toate aceste reforme, mai timide sau mai hotărîte, inspirate din ideea de dreptate socială, nu cad însă în competenţa Bisericii decât sub laturea consecinţelor lor morale. Biserica îşi face o datorie de căpetenie din a apăra drepturile firesti ale muncii, drepturi care se pot rezuma la următoarele trei: *demnitatea, libertatea şi proprietatea muncii.* Cine loveşte în aceste drepturi firesti ale muncii, loveşte în unele dintre principiile fundamentale ale moralei creştine.[1]

Căci munca, ori de ce fel ar fi ea, manuală sau intelectuală, are dreptul, conform principiilor moralei creştine, să fie respectată. Munca este omul însuşi. Nu există muncă nobilă şi muncă demnă de dispreţuit. Am văzut cum în antichitate nu se respecta acest drept firesc al omului la respectul muncii sale şi cum muncile manuale — şi deci şi muncitorii manuali înşişi — erau dispreţuite. Pentru Biserica creştină munca are o demnitate deosebită în sine însăşi, ca poruncă a lui Dumnezeu şi ca mijloc de întreţinere a celui mai mare bun: viaţa.

In ce priveşte libertatea muncii, Biserica apără şi acest principiu de drept firesc, în cadrul ansamblului de drepturi firesti legate de noţiunea de om, aşa cum îl concepe doctrina creştină, ca făptură a lui Dumnezeu, înzestrat cu raţiune şi libertate spirituală. Sub regimul capitalist, mai ales sub forma de liberalism extrem, cum era în prima jumătate a secolului trecut, libertatea muncii divine, cum am văzut, o simplă iluzie. Impotriva unei astfel de libertăţi a muncii Biserica are toate motivele să protesteze cu ultimă energie. Dreptul firesc de libertate a muncii trebue protejat de Stat, aşa fel încât cei slabi, muncitorii, să nu fie o simplă pradă în mâna celor tari, în mâna capitaliştilor şi latifundiarilor.

(Continuare în numărul viitor)

Emilian Vasilescu

[1] *J. B. Weiss* Lehrbuch der Weltgeschichte, 2. Band, 1. Hälfte p. 28. (După *G. Diessel*, op. cit., p. 28).

[1] *E. Baudin.* Cours de philosophie morale, Paris, J. de Gigord, 1936, p. 329. Cf. *Hristu Andrutsos.* Sistem de Morală, trad. de *I. Lăncrăjan şi E. Mudopoulos,* Sibiu, tip. Arhidiecezană, 1947, p. 216.

ajutat să ne rugăm cu toţii la acelaş altar şi neamul acesta să se împărtăşească din acelaş potir. Să uităm toate resentimentele, toate deosebirile — ce ne-ar impune rezerve — să facem frăţia creştină între noi cât mai desăvârşită. Fac apel către slujitorii vechi ai altarelor noastre să fie cu dragoste frăţească, iar fraţii reveniţi să se simtă ca la ei acasă. Să nu fie nici o deosebire.

Dumnezeu să fie cu noi şi să ne ajute!"

In partea a doua a cuvântării, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae trece la problema catehizaţiei şi a sectelor. După informaţiile existente se discută ca şcoala să acorde două după amieze pe săptămână libere pentru catehizaţie (Miercurea şi Sâmbăta). Ca săli de catehizaţie se vor folosi biserica sau alte case potrivite. Se vor folosi manualele existente. Sufletul catehizaţiei rămâne tot preotul. In opera aceasta va fi ajutat de părinţi şi de naşi. De aceea trebuesc întensificate şi vizitele în familii.

In problema sectelor trebue să luptăm ca să le aducem la Biserică. E vremea ca să fie un neam, o credinţă, o Biserică. Să revină toţi la maica dela care au plecat. Preoţii să-şi înteţească eforturile şi în acest sens.

„Pe cei ce au întârziat dintre fraţii uniţi să-i privim cu îngăduinţă. Îi aşteptăm cu braţele deschise, nu cu ură, nu cu răsbunare. Să le stăm în ajutor, căci nu se întorc la străini. Am cetit o circulară în care preoţii uniţi erau sfătuiţi să meargă în bisericile romano-catolice şi să slujească acolo. Ce rătăcire! E firesc dimpotrivă ca cei un milion şi ceva de uniţi să nu mai rămâie separaţi de cele 14 milioane de români ortodoşi. Ei se întorc acasă.

Mulţumesc lui Dumnezeu pentrucă ni-a făcut acest har. Mulţumesc fraţilor greco-catolici cari s'au pus în fruntea acestei opere. Sunt convins că închegarea e trainică. Nu se mai poate desface. Dumnezeu să ne ajute!"

*

Au urmat discuţiile, în care s'au lămurit problemele ridicate de lucrarea pe teren în revenirea preoţilor şi credincioşilor uniţi la Biserica Ortodoxă şi de chestiunea catehizaţiei. Toate măsurile luate în parohiile revenite sunt provizorii. Definitivarea situaţiei preoţilor se va face mai târziu. Până atunci importantă este acţiunea în sânul poporului, ca unificarea să se consolideze. Părintele T. Belaşcu a făcut apel la conlucrare între fraţii preoţi, să lapede unii neîncrederea, alţii desinteresul, căci numai dacă vor lucra mână în mână, dacă se vor sprijini vor forma un mănunchiu puternic şi vor lucra pentru mântuirea sufletească a poporului.

Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit Nicolae dă îndrumarea ca preoţii, cel ortodox şi cel revenit, să slujească împreună şi să trăiască în deplină armonie. Preotul ortodox care se împotriveşte la opera revenirii nu mai e vrednic să facă parte din Biserica ortodoxă. Păr. D. Călugăr prezintă raportul în problema catehizaţiei.

Discuţiile se încheie prin cuvântul Păr. Prot. N. Stinghe dela Braşov, care relevă lupta I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae din tinereţe pentru reunirea Bisericilor şi osteneala şi jertfa de acum pentru consolidarea ei. Arată că a luat iţiativa în prot. Braşov ca toate parohiile să contribue la un fond de propagandă misionară şi exprimă I. P. S. Sale omagiile adunării protopopeşti şi ale întregii preoţimi pentru munca pe care o depune.

La sfârşit s'au împărţit cărţi şi „Telegraful Român". Intre cărţile împărţite amintim: „Procanonul lui Petru Maior", ieşit acum de sub tipar, sub îngrijirea Păr. Prof. Dr. Grigorie T. Marcu şi „Biserica şi viaţa", de I. P. S. Mitropolit Nicolae. O expoziţie a cărţilor despre uniaţie apărute la Sibiu, organizată de Păr. Prof. Dr. Gr. T. Marcu şi d. Pavel Popa dela Libraria Arhidiecezană, a fost cercetată cu interes de participanţi.

Astfel s'a încheiat conferinţa protopopilor din Arhiepiscopie, fiecare protopop plecând pe teren cu ţintele mai precise şi cu sufletul mai aprins de râvna casei Domnului şi de vrerea întăririi unităţii bisericeşti a poporului.

N.

Biserica Ortodoxă Rusă

în cadrul Statului Sovietic

Cu prilejul săptămânii prieteniei româno-sovietice, I. P. S. Patriarh Justinian a acordat ziarului „Universul" un interview, în cadrul căruia a arătat care este poziţia Bisericii ortodoxe ruse în Statul sovietic.

„In U. R. S. S. — a spus I. P. S. Sa între altele — *există cea mai deplină libertate religioasă şi de conştiinţă. Biserica Ortodoxă îşi conduce treburile sale complet autonom faţă de Stat. Acesta însă se interesează îndeaproape de bunul mers al Bisericii şi-i pune la dispoziţie chiar mijloace materiale pentru susţinerea trebuinţelor sale şi pentru îndeplinirea misiunii sale. Aceeaşi solicitudine o are puterea sovietică faţă de toate cultele şi asociaţiile religioase, care sunt extrem de numeroase şi de variate...*

Patriarhul Moscovei, I. P. S. Alexei, conduce Biserica ajutat de Sf. Sinod, complet autonom faţă de Stat. Biserica este împărţită pe eparhii şi parohii, acestea din urmă fiind conduse de preotul paroh, ajutat de un consiliu ales de credincioşi. Slujbele religioase se îndeplinesc fără nicio împiedecare, se fac procesiuni religioase fără a se cere permisiunea autorităţilor, iar ziua de odihnă absolută, oficială şi particulară, este Dumineca, aşa cum este în toate ţările creştine. Se dă deasemenea la cerere asistenţă religioasă tuturor bolnavilor din spitale, sunt permise costumele clericale, iar Statul a făcut magazine speciale pentru îndestularea trebuinţelor religioase ca: magazine de obiecte religioase, tipografii etc.".

Vizitaţiune canonică la Gheorgheni

După marele eveniment de revenire la sânul Bisericii noastre a fraţilor greco-catolici, I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae* a făcut cea dintâi vizitaţiune canonică în Secuime, la Gheorgheni, jud. Ciuc.

In drum însă, I. P. S. Sa a vizitat mai multe biserici, iar Joi în 4 Nov. 1948 a fost primit de P. C. Protopop Avisalon Costea, fosr greco-catolic, împreună cu comitetul parohial şi cu mulţimea credincioşilor.

Inaltul Ierarh, după ce a binecuvântat pe credincioşii reveniţi la Ortodoxie, a slujit în biserica ortodoxă o rugă de mulţumire, ascultată de credincioşi cu toată evlavia. Primind povăţuirile blânde şi pline de dragoste ale I. P. S. Sale, credincioşii i-au făcut o vie manifestaţie.

In acest drum misionar, I. P. S. Sa a fost însoţit de P. C. Prot. Dr. N. Stinghe din Braşov şi Tr. Belaşcu de Ţichindeal.

In sala festivă a liceului de Stat a avut loc o consfătuire cu preoţimea, la care a luat parte şi popor mult. I. P. S. Sa a dat toate îndrumările în legătură cu consolidarea acţiunii de revenire a preoţimii şi credincioşilor greco-catolici la Biserica noastră. La această consfătuire a luat cuvântul şi P. C. Protopop Tr. Belaşcu, dând îndemn tuturor preoţilor şi credincioşilor să se întoarcă la sânul cald al Bisericii strămoşeşti.

După această consfătuire publică, I. P. Sf. nostru Mitropolit a ţinut o a doua consfătuire, de astădată numai cu preoţimea.

Preoţimea şi credincioşii au rămas pe deplin mulţumiţi de această vizită duhovnicească, prin care au primit încurajare, bune nădejdi şi liniştire sufletească. **Martor**

Circulară

către toate oficiile parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Cu ordinul nostru Nr. 7631 din 25 Octomvrie 1948, am trimis fiecărei parohii câte o provocare cu toate taxele parohiale restante, cu îndrumarea ca să le achite cât mai curând.

Având în vedere că numai puţine parohii au împlinit acest ordin, îndrumăm şi pe calea aceasta din nou toate Oficiile parohiale ca în cel mult 10 zile să trimită Oficiului nostru de Cassă taxele parohiale, fără nicio excepţie şi fără nicio altă întârziere.

Sibiu, 22 Noemvrie 1948.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8074/1948

Circulară

către toate Oficiile parohiale şi protopopeşti din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Conform dispoziţiunilor On. Minister al Cultelor Nr. 41917/1948 şi On. Minister al Finanţelor Nr. 27400/1948, *la 31 Decemvrie se va face reinventarierea patrimoniului public, conform instrucţiunilor trimise tuturor oficiilor protopopeşti şi primăriilor din ţară.*

Instrucţiunile sunt precise şi clare. Formularele vor fi procurate de toate Oficiile protopopeşti dela Administraţiile Financiare judeţene pentru toate parohiile şi filiile din protopopiat.

C. Preoţi vor înainta formularele completate la Oficiul protopopesc cel mai târziu până la 31 Ianuarie 1949, iar P. C. Protopopi vor înainta aceste formulare cu borderourile centralizatoare la Consiliul arhiepiscopesc, cel mai târziu la 10 Februarie 1949. *Orice întârziere va fi anunţată la On. Minister pentru aplicarea sancţiunilor.*

Pentru ca această lucrare să se execute în termen şi condiţiuni optime, P. C. Protopopi şi C. Preoţi *vor studia imediat instrucţiunile cu toată atenţiunea*, împreună cu comisiile locale de recensământ care funcţionează pe lângă fiecare primărie.

C. Preoţi vor folosi exemplarul instrucţiunilor trimis primăriei comunale respective. Vor pregăti din bună vreme toate datele necesare pentru completarea formularelor şi vor *raporta* imediat la Oficiul protopopesc numărul exemplarelor necesare din fiecare formular.

Formularele vor fi completate în trei exemplare, unul va rămâne la Oficiul parohial, iar celelalte vor fi trimise, prin oficiul protopopesc, Consiliului nostru arhiepiscopesc.

Patrimoniul fostelor parohii unite va fi inventariat separat de patrimoniul parohiilor ortodoxe vechi. Parohia ortodoxă veche va purta denumirea parohia I (întâia), iar parohia fostă unită parohia II (doua).

Dacă activează Oficiul protopopesc *fost unit* cu denumirea: Oficiul protopopesc ort. rom. II, atunci centralizarea formularelor dela fostele parohii unite o va face acest oficiu. Dacă nu mai activează fostele oficii protopopeşti unite, centralizarea formularelor o va face Oficiul protopopesc ort. rom. I, *cu borderou separat.*

Aceste borderouri se vor trimite la Consiliul nostru arhiepiscopesc, nu la Minister.

P. C. Protopopi vor lucra în înţelegere cu P. C. Protopopi şi C. Preoţi foşti uniţi în aşa fel ca fiecare parohie sau filie de pe întreg teritoriul protopopiatului, indiferent de îndeplinirea formalităţilor de trecere pe numele parohiilor ortodoxe, să înainteze formularele completate la timp.

Mai dăm şi unele precizări:

Grădina dela casa parohială, dacă formează un singur imobil cu ea, va fi introdusă la subclasa 0,7, dar dacă este separată, va fi introdusă la subclasa 0,3.

Sesiunile parohiale şi bisericeşti primite din Reforma Agrară în anii 1922/23 sunt considerate juridic ca proprietate bisericească, chiar dacă nu sunt întabulate. La rubrica „observări" se va nota că sunt primite „în uzufruct".

La clădiri se va arăta *destinaţia* pentru care s'a achiziţionat imobilul, chiar dacă o parte este închiriată.

Cărţile rituale, vasele sfinte, odăjdiile, candelabrele, sfeşnicele, icoanele de pe iconostas şi alte icoane înrămate, candele, cruci, etc., vor fi trecute la subclasa 56.

Iconostasul propriu zis, amvonul, stranele şi celălalt mobilier din biserică şi din casa parohială vor fi trecute la subclasa 60.

Biblioteca parohială la subclasa 66.

In intervalul de timp dela 8—15 Ianuarie 1949, P. C. Protopopi vor convoca în conferinţă pe toţi C. Preoţi din Protopopiat, unde vor completa, verifica şi centraliza lucrările din formularele parohiilor, pe care apoi le vor trimite Consiliului Arhiepiscopesc, *chiar înainte de termenul fixat.*

Atragem atenţiunea ca formularele să fie completate şi sumate citeţ şi corect.

De executarea acestei lucrări rămâne responsabil fiecare conducător de oficiu parohial, ca şi P. C. Protopopi tractuali.

Consiliul Arhiepiscopesc

VITRINA CĂRŢII

„Biserica Ortodoxă Română", Revista Sfântului Sinod. Inchinare Inalt Prea Sfinţitului Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Anul LXVI, Nr. 5—8, Bucureşti, Mai—August 1948, pag. 209—404.

Numărul acesta din Revista Sf. Sinod a îmbrăcat haină de sărbătoare: cinsteşte pe noul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. De aceea colaborările sunt variate şi substanţiale. Ele cuprind pe de o parte articolul „Intru mulţi ani Stăpâne!" al Comitetului de Redacţie şi expunerea alegerii şi instalării I. P. S. Justinian (făcută de Diac. Gh. I. Moisescu), pe de altă parte studii referitoare la probleme bisericeşti actuale. In articolul prim se face o scurtă biografie şi portretul fizic şi sufletesc al Inaltului Ierarh. Desprindem numai aceste cuvinte: „Suflet deschis, priveşte în faţă realitatea vieţii cu toate frământările ei şi se străduieşte pentru deslegarea lor pe temeiul apostolatului social şi al credinţei nemuritoare. Năzueşte către o Biserică vie, cu o preoţime activă, bine pregătită şi îndrumată... (p. 211). O mulţime de clişee ilustrează expunerea alegerii şi instalării I. P. S. Patriarh Justinian.

Discursul de recepţie la Academia Română (din 28 Mai 1948) al Părintelui Gala Galaction, „Epistola lui Aristeia", şi prezentarea „Părintele Gala Galaction", făcută de Părintele N. M. Popescu, profesor universitar onorar, sunt o podoabe ale acestui număr şi apologii ale spiritului creştin şi ale Sf. Scripturi.

Părintele Grigore Cristescu, Profesor universitar, scrie, cu verva şi adâncimea care-l caracterizează, despre relaţia între „Călugăr şi preotul de mir". „Mânăstirea şi chipul vieţuirii îngereşti sunt singurele staţiuni şi izvoare de alimentare a inimii preoţeşti cu ...focul nestins al duhului", conchide pe bună dreptate autorul (p. 300).

După articolele acestea, care sunt învăluite într'o atmosferă de meditaţie şi trăire creştină, urmează studiile: despre „Autocefalia Bisericii ruse", în care, cu competenţa-i recunoscută, d. Teodor M. Popescu arată împrejurările istorice ale proclamării autocefaliei Bisericii ruse şi importanţa deosebită pentru întreaga Ortodoxie a acestui eveniment; despre „Taina Bisericii în gândirea lui Alexei Homiacov" — un studiu temeinic al problemei — în care d. Prof. N. Chiţescu scoate în relief contribuţia Rusiei la tezaurul Ortodoxiei şi superioritatea concepţiei ortodoxe despre Biserică, faţă de cea catolică şi protestantă. (Studiul cuprinde 3 părţi: 1. Problema înainte de Homiacov; 2. Concepţia lui Homiacov; 3. Critică); despre „Aria misionară a Sf. Niceta de Remesiana", în care — printr'o solidă analiză a textelor şi interpretărilor — Păr. Prof. I. G. Coman conchide că e probabil — deşi o „dovadă indiscutabilă" nu avem — ca activitatea misionară a Sf. Niceta să se fi extins şi în Nordul Dunării; despre „Mărturisirea Ortodoxă", în care d. Prof. Iustin Moisescu arată împrejurările şi valoarea acestei opere.

La Note bibliografice d. T. N. Manolache oferă o largă informaţie a publicaţiilor în legătură cu centenarul revoluţiei din 1848. P. C. Diacon Gh. I. Moisescu, la Cronica Internă, prezintă Noua lege a Cultelor.

Numărul se încheie cu sumarele şedinţelor Sf. Sinod din sesiunea anului 1948.

E un număr bogat în colaborări competente. Regretăm că spaţiul nu ne îngăduie să-l recenzăm mai pe larg. Singura revistă de teologie a Bisericii Ortodoxe Române oglindeşte vitalitatea teologiei româneşti în mijlocul împrejurărilor de azi. Ea contribue la actualizarea spiritului creştin în societatea românească. **N.**

Conferinţa pastorală de toamnă a protopopiatului Sf. Gheorghe s'a ţinut în ziua de 5 Oct. a. c. sub preşedinţia P. C. Protopop I. Ludu. Preoţii I. Bunuş şi N. Mirică au citit referate asupra Legii învăţământului şi Legii cultelor. Preoţii Gh. Căruntu, Gh. Albu, V. Usec şi Gh Moldovan au tratat câte un aspect al Sf. taine a Pocăinţei. La sfârşit P. C. Prot. I. Ludu a făcut o sinteză şi apoi a anunţat că a renunţat la serviciul de administrator protopopesc, luându-şi rămas bun dela confraţii din tract.

Notificare oficială

In Facultatea de Teologie a Institutului Teologic universitar din Sibiu, se pot înscrie absolvenţii cu diplomă ai Seminariilor teologice, precum şi absolvenţii liceelor teoretice cu bacalaureat şi diplomă de şcoală normală.

Cererile de primire pentru anul academic 1948/49 şi de reînscriere pentru anii II-IV la Facultatea de Teologie, pentru toţi studenţii, chiar şi pentru cei ce au frecventat anul şcolar trecut, se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu până cel mai târziu la 5 Decemvrie 1948, însoţite de următoarele acte în original:

1. Extras de botez.
2. Extras de naştere.
3. Diploma de bacalaureat seminarial, liceal sau diploma de înv.
4. Dovadă de purtare dela oficiul parohial local.
5. Toţi studenţii din toţi anii vor aduce o declaraţie a părinţilor sau tutorelui că au luat cunoştinţă de condiţiunile de primire în Facultate a fiului lor şi se vor conforma întocmai şi la timp. Declaraţia va fi semnată şi de preotul locului ca martor.
6. Foştii studenţi, cărora le lipseşte vreun act original dela Rectorat, îl vor aduce la înmatriculare.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în Internatul Facultăţii şi a nu întreprinde nimic contra dispoziţiunilor regulamentului şi a ordinelor Internatului.

Inscrierile la Facultate se vor face în zilele de 25, 26, 27, 29 Noemvrie 1948; Marţi 30 Noemvrie studenţii se vor mărturisi şi cumineca.

Deschiderea solemnă a anului academic se va face Luni 29 Noemvrie 1948, orele 12 iar începerea cursurilor Miercuri 1 Decemvrie, ora 8 dimineaţa.

Studenţii vechi sau noui, cari nu-şi vor înainta cererile la timpul indicat sau nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Facultate.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la Oficiul de casă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de 3000 lei, ca primă rată din taxa de Internat, plus 2850 didactru şi uzaj. Taxa de Internat este de 9000 lei pe anul şcolar 1948—49. La Decanat studenţii vor achita, tot la înscriere, suma de 1000 lei, înscriere şi taxă de anuar.

Cei primiţi în Internat vor mai aduce următoarele alimente în natură, din care vor depune la înscriere $^1/_2$ parte, iar restul la Crăciun:

110 kgr. făină de grâu, cernută.
5 „ grăsime de porc topită.
120 „ cartofi cal. I.
15 „ ceapă „ „
120 bucăţi ouă.
4 kgr. untdelemn rafinat.
12 kgr. porumb boabe (un ddl); poate fi înlocuit şi cu orz calitatea I.
5 „ brânză curată de oaie.
12 „ fasole albă.
2^{500} „ prune uscate.
1 „ săpun de rufe.
3^{200} „ slănină afumată.
1 buc. ştergar de vase.

Dacă din motive neprevăzute anul şcolar se va prelungi peste data obişnuită, se vor majora taxele.

Inscrierea se face la Decanatul Facultăţii, dupăce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I plus didactrul şi au depus la Internat $^1/_2$ parte din cota de alimente. Tot la înscriere studenţii anului I din Arhiepiscopie sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servi cel puţin 5 ani în clerul Arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de care vor fi beneficiat din partea Arhiepiscopiei.

Cei primiţi în Facultatea teologică (an I sau în alţi ani, veniţi din altă parte) vor fi supuşi înainte de înmatricolare unei vizite medicale generale la medicul şcoalei.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară, precum şi hainele de pat cu schimburile de trebuinţă, pentru spălatul cărora se vor îngriji singuri. Deasemenea vor aduce toţi câte o *saltea pentru paie.*

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii sunt învitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcolilemedii, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească.

Absolvenţilor Facultăţii teologice li se acordă titlul de licenţiat în teologie.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8458/1948.

Notificare oficială

Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu îşi deschide cursurile pe ziua de 7 Decemvrie 1948. Toţi elevii vechi — foşti în cl. I—II — vor fi prezenţi pe ziua de 6 Decemvrie 1948 (Sf. Nicolae), când vor lua parte la sf. Liturghie şi la rugăciunea pentru începerea anului şcolar.

Elevi noi se primesc până la data de 7 Decemvrie, ei având să prezinte actele următoare:

a. Extras de botez.
b. Extras de naştere.
c. Certificat medical.
d. Certificat şcolar (şapte clase elementare-primare sau gimn. unic).
e. Certificat de bună purtare dela preotul locului.

Durata cursurilor este de 2 (doi) ani, după care se eliberează diploma de cântăreţ.

Elevii silitori primesc bursă, iar absolvenţii şcoalei sunt plătiţi de Stat după pregătire şi în condiţiunile funcţionarilor publici.

Condiţiunile de întreţinere în internatul şcoalei se vor fixa, în amănunţime, mai târziu. Deocamdată, fiecare elev vechiu sau nou va aduce cu sine: îmbrăcămintea trebuitoare, haine de pat, două ştergare, tacâm complet şi o ceaşcă pentru ceaiu, apoi: 4000 Lei ca taxă şcolară, 30 kg. făină de grâu, 60 kg. cartofi, 1 kg. ulei sau grăsime, 2 kg. brânză de oaie, 5 kg. fasole uscată, 5 kg. ceapă, 20 ouă, 1 kg. săpun, 1 ştergar de pânză pentru vase.

Taxa de întreţinere şi cantitatea de alimente pentru întreg anul şcolar se vor fixa în raport cu preţurile pieţei şi cu nevoile internatului.

Toţi C. Preoţi sunt obligaţi să citească notificarea aceasta în sf. biserică, în trei rânduri consecutiv, *subliniind că şcoala durează numai doi ani şi că elevii silitori vor primi burse.*

De asemenea, fiecare C. preot va face îndemn tinerilor dotaţi cu voce plăcută şi cu înclinare spre strană, să se înscrie la şcoala de cântăreţi din Sibiu.

Sibiu, 24 Nov. 1948.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

INTERNE:

Prezidiul Marei Adunări Naţionale a denunţat acordul cultural dintre România şi Franţa, încheiat la 31 Martie 1939, pentrucă era în defavoarea noastră şi pentrucă guvernul francez sprijinea elementele fasciste fugite din România, în timp ce prigonea pe studenţii români, interzicea gazeta democrată a coloniei române din Franţa şi disolva Asociaţia de prietenie româno-franceză

Redeschiderea bisericii ruse din Capitală. Duminecă 21 Noemvrie a. c., a avut loc solemnitatea redeschiderii Bisericii ruse din Capitală. La această solemnitate au participat: d. Stanciu Stoian, ministrul cultelor, I. P. S. S. Patriarh Justinian, P. S Veniamin, episcopul Caransebeşului, reprezentanţi ai Ambasadei U.R.S.S., ai Ambasadei Bulgare, ai autorităţilor din Capitală, precum şi un mare număr de credincioşi ruşi, bulgari şi români.

Slujba religioasă a fost oficiată în limbile slavă şi română, de preoţii Pavel Staov, reprezentantul Patriarhiei Moscovei, Climent Dimitrov, reprezentantul Bisericii bulgare şi Ion Parocescu, reprezentantul Bisericii române.

După oficierea serviciului religios, preotul Pavel Statov a rostit o cuvântare, în care, după ce a făcut un istoric al Bisericii ruse din Capitală, a arătat menirea acestei biserici, subliniind legăturile prieteneşti clericale dintre Biserica ortodoxă rusă şi Biserica ortodoxă română.

Preotul Emil Colceru din Bicazul-Ardelean a înaintat Sf. Arhiepiscopii un însufleţit raport, arătând cum în jud. Ciuc uneltele papistaşe căutau să întreţină neînţelegerea între Români. Acum înfrăţirea s'a realizat. Mulţi dintre credincioşi au declarat că acum s'au deşteplat şi „orice s'ar mai întâmpla, ei nu se vor mai întoarce la greco-catolicism".

De altfel, toate satele foste unite din jud. Ciuc au revenit la ortodoxie, cu excepţia câtorva preoţi.

In jud. Hunedoara toată preoţimea greco-catolică, împreună cu tot poporul unit, au revenit la Biserica ortodoxă.

La conferinţele preoţeşti din Orăştie (18 Nov.), Deva (19 Nov.) şi Haţeg (25 Nov.) de I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, au luat parte foarte numeroşi preoţi şi protopopi foşti greco-catolici şi ortodocşi, realizându-se pacea şi frăţia între „cele două strane".

Dumineca înfrăţirii. In multe parohii împăcarea dintre uniţi şi ortodocşi s'a făcut cu deosebită solemnitate. Astfel, în parohiile Slimnic—Sibiu, Răşinari—Sibiu, Turdaş—Hunedoara şi alte multe localităţi, s'a statornicit o Duminecă a înfrăţirii. Când s'au tras clopotele, atât ortodocşii cât şi uniţii s'au dus fiecare la biserica lor. Inainte de a se începe Liturghia cu cântarea „sfinte Dumnezeule", au ieşit din biserică, în frunte cu praporii şi cu preoţii în odăjdii, şi au pornit întru întâmpinarea fraţilor. La mijlocul drumului convoaiele s'au întâlnit şi au revenit la biserica ortodoxă, unde au ascultat împreună slujba până la sfârşit. Apoi s'au rostit cuvântări din ambele părţi, dându-se glas bucuriei regăsirii fraţilor.

Monitorul Oficial din 23 Noemvrie a. c. publică decretul, în care se prevede că cei dispăruţi cu ocazia războiului, în afara zonei interioare, dela 22 Iunie 1941 până la 9 Mai 1945, pot fi declaraţi morţi. Cererea se înaintează la Judecătoria populară din raza în care a domiciliat cel dispărut.

Se va tipări o monografie despre lucrările de pe şantierul naţional Bumbeşti—Livezeni.

La Institutele de Artă se pot prezenta toţi ceice au însuşiri artistice, indiferent de vârsta şi pregătirea şcolară.

Copiii Moţilor, risipiţi pe coclaurile Munţilor, se vor bucura de lumina cărţii. Pentru ei s'au înfiinţat şcoli cu cămine, în care elevii vor fi găzduiţi şi hrăniţi în tot timpul anului şcolar.

EXTERNE

Andrei Zakar, secretarul personal al primatului catolic din Ungaria, Mindszenty, a fost arestat pentru înaltă trădare.

In China armatele populare câştigă din ce în ce mai mult teren. Kuomintangul este în descompunere.

La O. N. U. Statele Unite au impus Adunării Generale adoptarea unei rezoluţii ce se opune interzicerii armei atomice şi reducerii înarmărilor, propuse de delegaţia sovietică.

La 1 Decemvrie a. c. va avea loc la Budapesta Congresul internaţional al F. D. I. F.-ului. La acest congres vor fi reprezentate organizaţiile femenine democrate din toate ţările.

La O. N. U. au început desbaterile pentru primirea de noui membri în cadrul Naţiunilor Unite. Reprezentantul U.R.S.S. a cerut admiterea simultană în O N.U. a celor cinci ţări foste satelite: Italia, Finlanda, Bulgaria şi România.

Profesorul englez Blackett, fizician specializat în cercetările atomice, a publicat o carte în care dovedeşte că bomba atomică nu poate fi o armă decisivă şi universală.

Dela Administraţia Telegrafului Român

Publicăm, în continuare, lista parohiilor care şi-au plătit abonamentul pe anii 1947 şi 1948 în ultimele două săptămâni:

Braşovul-vechiu, Colun, Oprea-Cârţişoara, Ucea de jos, Birtin, Seleuşul, Predeal-Bran, Roadeş, Dobra, Râşnov I şi II, Cornăţel, Coveş, Codlea, Bod, Lăpuşnic, Ruja, Cerbia, Fişer, Vulcan-Braşov, Şoarş, Agoştin, Cincul, Alămor, Cuştelnic, Tisa, Cărpiniş-Mercurea, Dumbrăveni I.

Mulţumim călduros P. C. Parohi respectivi şi nădăjduim că pilda acestora va fi urmată de toate parohiile şi abonaţii **Telegrafului Român.** Altfel, ne vom vedea siliţi să trimitem ziarul cu ramburs, în primul rând pentru abonamentul pe 1947, încărcând astfel plata abonamentului cu cheltuielile de ramburs.

Poşta Redacţiei

Pr. Gh. Diaconu—Braşov. Am primit articolele „Creştinismul şi factorul economic", „Biserica şi superstiţiile" şi „Văzute şi mărturisite". Cele două dintâi le vom publica îndată ce ne va îngădui spaţiul strâmt al ziarului. Din cel din urmă preferăm să spicuim aici ideile principale, cu care suntem de perfect acord.

Astfel, credem că într'adevăr ar fi bine ca preoţii să fie puşi în situaţia de a-şi controla experienţa de liturghisitori, văzând şi pe alţi confraţi cum săvârşesc serviciile divine.

De asemenea credem că e vremea ca preoţii să facă tot ce le stă în putinţă pentru ca slujbele divine să fie împlinite cu toată demnitatea şi eficacitatea necesară. Nici cântări şi cetiri repezi şi neînţelese, nici tărăgăneli inutile şi plictisitoare, nici servicii divine ca: Te-Deum-uri, sfeştanii, cununii, botezuri, etc.. îngrămădite toate la sfârşitul sf. Liturghii, prelungită şi ea în chip obositor prin vreo predică chilometrică. Toate acestea înstrăinează pe credincioşi de biserică.

Apoi, e absolut necesar ca, la slujbele în sobor, cununii, înmormântări, pomeniri etc., preoţii să se pună de acord înainte cu privire la eventualele nepotriviri, nu în faţa credincioşilor. Obiceiurile locale şi regionale pot fi studiate în conferinţe preoţeşti, şi pe cât posibil, unificate, cu aprobarea chiriarhiei. Cât despre demnitatea slujbelor în sobor, care nu se potriveşte deloc cu discuţiile între preoţi în altar sau în procesiuni, nu e cazul să mai stăruim.

Foarte bună şi ideea de a se atrage atenţia persoanelor care umblă cu discul în biserică să facă lucrul acesta mai discret, cu mai puţin sgomot şi mai ales să nu mai înnumere banii în timpul serviciului divin, turburând toată sf. Liturghie dela Axion înainte.

In fine, liniştea şi ordinea trebue respectate şi de credincioşii înşişi, fiind necontenit sfătuiţi de preoţi în acest sens.

Ne-am bucura dacă şi alţi preoţi cu simţ critic şi râvnă ar semnala scăzăminte ce se pot observa în săvârşirea sf. slujbe şi în activitatea pastorală a preoţimii. Funcţiunea criticii nu este şi nu trebue să fie numai distructivă ci şi ziditoare.

De asemenea am dori să cunoaştem şi să împărtăşim şi altora prin *Telegraful Român* şi experienţele fericite de ordin liturgic, pastoral, omiletic şi catehetic ale preoţimii. Exemplul bun zideşte mai mult decât critica, oricât de constructivă ar fi şi aceasta.

Redactor responsabil: Prof. Dr. EMILIAN VASILESCU

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane Sibiu